

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, augusztus 18.

A belényesi beszámoló.

Az összes román nemzetiségi politikusok közül éppen Dr Lukaciu László az egyedüli, aki bárhogyan igyekszik is beléilleszkedni abba a pártba, amelyhez tartozik, mégis kirí onnan, mintha nem abba a gárdába való volna, ahonnan sokan — tudja-e ő ezt, vagy nem, ne vitassuk — beh nagyon szeretnék őt — kizavarni.

A belényesi beszámolón ez az ellentét nagyon szembeszökően nyilvánult meg.

Lucaciu békéről beszél, a »Tribuna« harcot hirdet Lucaciu tisztelettel szól a kormány békejobbjáról, a »Tribuna« végképpen elutasítja. Lucaciu magyar-román érdekközösségről beszél, a »Tribuna« ezt mindennap meghazudtolja, Lucaciu nem gyaláz, nem piszkol senkit, a »Tribuna« mindenkit becsmérel és kitagad, a ki békéről beszél. Vlád Aurél a lapjában a magyarság ellen bojkottot hirdet, Lucaciu gazdasági és nemzetgazdasági közös munkát hirdet. A »Lupta« elátkozza a békebarát románokat, Lucaciu e béke barátjának mutatja magát.

Ha tehát Lucaciu Belényesben a magyarság szemébe nem akart port hinteni, és higgyük ezt el neki, akkor ő annak a nemzetiségi pártnak, amely a békét sajtója által a leggonoszabb módon aláássa, nem lehet kedvelt, oszlopos tagja.

Hisz csak utóbb is a »Tribuna« a legkiméletlenebb harcot helyezte kilátásba minden esetre, míg az általános és titkos választási törvény át nem megy. Lucaciu a javaslatot csak pártfogolja, de harcot nem hirdet érdekében.

Lucaciu nem gyalázza, nem becsmérel a magyarság vezérférfiit, nem gyalázza azon románokat, akik e vezérférfiak eszméit vallják és azokért lelkesednek. A »Tribuna« valóságos erkölcsi halálra ítéli azon románokat, akik Kossuth és Apponyi nagy nemzetmentő tervei iránt elismeréssel vannak.

És mégis bennmarad Lucaciu abban a pártban, amelynek minden egyes nyilatkozata és ténye az állam egység megbontására céloz?

Még mindig rokonszenvez azzal az

áramlattal, amely a magyar nemzet politikai egységét tagadva autonóm területi konglomeratummá szeretné tenni az országot, hogy a szlávok diadalát mozdítsa elő a románság és magyarság politikai halálának árán?

Helyesli-e a román tuzások hiveinek a szociáldemokratákkal való szövetkezését?

Ezekre a kérdésekre nemcsak az »Ungaria« nyílt levelének írója várta a feleletet, hanem Belényes, sőt a megye intelligens közönsége is. Lucaciunak módjában állt volna felelni és — nem felelt.

A politikában pedig sokszor a hallgatás a legékesebben szóló nyilatkozattal egyértelmű.

Lucaciu nem felelt, mert nem mert felelni.

Ezt állítjuk, míg nem hallunk egyes és férfias szót.

Azonosítja-e magát a nemzetiségi párt összes elveivel és taktikájával? Igen, avagy nem?

Azonosítja-e a nemzetiségi klubbot a »Tribuna« féktelen izgatásaival, a »Tribuna« »Lupta« eszeveszett magyargyűlöletével? Igen vagy nem?

Azokat, a kik a románság jövőjét csakis a magyar politikai nemzetegység kebelében látják biztosítva, ő is aljas árulóknak és megvásárolt bérenceknek tartja-e, mint a »Tribuna« meg a »Lupta«? Igen vagy nem?

Ezekre a kérdésekre joggal várhatunk feleletet attól, aki nem forradalmat hirdet, hanem békét és testvériséget! A román nemzetiségi pártnak programjában legalább is két pont van, amely a »Tribuna« forradalmi álláspontját igazolja és fedi. Nem lehet e pontokat is elfogadni, békét, szeretetet és testvériséget is hirdetni.

Egy szájból hideget és meleget fujni se nem lehet se nem — szabad.

Az igaz, hogy Belényesben Lucaciunak kiméletlen harcot hirdetni nem lehetett azon egyszerű okból, mert nem volt — kinek.

A választóközönség nemcsak a rossz idő, nemcsak a mezei munkák miatt maradt el, hanem — egyébért is.

A tuzó magyargyűlölet politikája tel-

jesen hitelét veszítette minálunk. Bármit mondjunk is a román köznépi elmaradottságáról, azt föltétlenül beigazolván látjuk, hogy csak ideig-óráig lehet a fejét tuzások érdekében elcsavarni. Eppen azért nem veszedelmes minálunk a nemzetiségi elemekre is kiterjeszteni a szövetségi jogot, mert ha egyes kerületekben a tuzások hivekre találnak is, az csak rövid ideig tart, s aztán a nép szívébe visszatér a béke és visszahívja azokat a gyűlölt alakokat, akik neki nem ígértek aranyhegyeket, hanem csak békés munkára és önmegtartóztatásra buzdították.

Belényes vidéke nagyon lehangoltan fogadta képviselőjét. Ezt lehetetlen neki nem látnia.

Ezért kellett tehát felhagyni a Lascuféle kiméletlen harcok hirdetésével. Ezért kellett szelidebb hangokat énekelni, ami még talán — menthető! . . .

Soha sem jutott eszembe, hogy Lucaciu drt hazafiatlannak hirdessem. De a hazafiak között vannak nagy számmal, akik téves jelszavak után járva sok hibát követnek el éppen saját fajuk ellen? — Miért kelljen ezek között éppen dr Lucaciut látnunk, akinek egyetlen szava létrehozhatná a magyarság és románság közti politikai békességet?

De ha már ott van, nem tagadhatjuk el, hogy rossz helyen van. Ezt hamarabb be fogja ő látni, mint ez idő szerint talán maga is hiszi.

A hazai történelem ezer éves tanuja azon igazságnak, hogy a románság a maga ethnikai individualitását és kultúrájának erejét csakis a magyarság erős karjának ótalma alatt vivhatja ki és tarthatja fenn.

Hirdesse ezt Lucaciu és ébredjen egy új életre, mely küzdelmes lesz talán, de életet és erőt hoz románnak magyarnak egyaránt. — Hagyjunk fel azzal a kínos vergődéssel, amely eredményezhet ugyan egyeseknek mártírlóriát, de haszna belőle senkinek nincs.

A politikában pedig nem az egyesek dicsőségét hajhásszuk, hanem a reánk bízott fajnak hasznát, erejét, érvényesülését munkájuk kevés dicsőséggel és sok vesződéssel.

Miért nem jön Lucaciu erre az utra?

Gedeon.

A hatóságilag díjmentesen engedélyezett **VEGELADÁS** még mindig tart:

lfj. Kohn Sámuel Bémer-téri nagy áruházában

hol az összes cikkekben raktáron levő óriási készlet minden elfogadható árban lesz kiárustva.

Elsőrangú mütermekben úgy

angol kosztümök, mint francia

ruhák **rendkívül olcsó**

árban elvállaltatnak.

Wekerle Bécsben. *Wekerle* Sándor miniszterelnök tegnap este Bécsbe utazott, hogy a mai közös minisztertanácsban részt vegyen, melyben az 1909. évi közös költségvetést fogják megállapítani.

Návay a politikai helyzetről. Makóról jelenti egy táviratunk: Návay Lajos, a képviselőház alelnöke Battonyára érkezett és a politikai helyzetéről nyilatkozott. Návayt az állomásmánál a község előkelősége fogadta. Délben Petrovics Mihály főbíró tiszteletére ebédet adott, amelyen több felköszöntőt mondtak a vendégre, melyekre Návay a következőkben válaszolt:

Ma a politikai helyzet olyan, hogy nem tehet kijelentéseket. Nem mondhat sokat, de egyes, a szönyegen lévő kérdésekre kitér annyival is inkább, mert az ő szociális érzékére hivatkoztak. Tény, hogy ezen a téren a törvényhozás nagyon fontos és okos dolgokat alkotott, az azonban helytelen mondás, hogy a kisemberek érdekében. Kisember nincs és akárhánny, kit annak tartanak, százszor nagyobb, mint aki annak mondja. Ma mindenki annyit ér, amennyi a munkáereje és tehetsége. Azután a nemzetiségi kérdésre áttérve, az a nézete és amellyel harcol, hogy nem szabad váltságban, sem nyelvben senkit sem háborgatni. Meg kell győzni — ugymond — a nemzetiségeket, hogy ők is szabad polgárai a hazának és nem hiszi, hogy akkor csak egy is idegenkednék a magyar állameszmétől és a magyar hazától. Végül a választói reformról beszélve kijelentette, hogy nem ismeri a belügyminiszter javaslatának részleteit, arról azonban meg van győződve, hogy a reform minden ízében becsületes, a magyar nemzet és a magyar állam érdekeinek megfelelő munka lesz. Azt hiszi, hogy a lapok közlései nem felelnek meg a valóságnak és ajánlja, hogy a közönség ne üljön föl minden mendemondának. Návay beszédét zajos éljenzéssel fogadták. Petrovics Jetta szerb lelkész köszönetet mondott az elhangzott nyilatkozatokért.

Ünnep a hadapródiskolában.

Az új tiszthelyettesek esküje.

Lélekemelő, gyönyörű ünnep volt ma délelőtt a nagyváradai hadapródiskolában. Azokat a növendékeket kik a IV-ik évfolyamot sikerrel végezték, a honvédelmi miniszter tiszthelyettesekké nevezte ki és az új tiszthelyettesek tegnap tették le, az intézet előljárói, katonai és polgári méltóságok és nagyszámu ünneplő közönség jelenlétében a királynak és a hazának a hűségüket.

Magasztos jelenet volt, midőn 77 daliás férfiú kézben tartott csáköval, telemelt kezekkel mondta el az esküt és mintegy az eskü megerősítésül kirántották hüvelyéből kardjukat. A fiatal tiszthelyettesek szeméinek ragyogása, arcok tüzéből kiolvasható volt, hogy szívükben ott van az erős elhatározás: Vitam et sauquinem.

Az ünnepély kimagasló része *Kozári* Gyula a hadapródiskola egyházi tanárának beszéde volt. A szent beszéd alapja: a hit, a királyhűség és a hazaszeretet volt. Ritka szónoki tehetséggel megáldva, épületes, magasan szárnyaló lendületes beszédbe vázolta a katonai kötelességét.

Elvonultatta a fiatal tiszthelyettesek lelki szeméi előtt a magyar nemzet hőseit, megismertette azok ragyogó tulajdonságait. A mély hittől, tántoríthatlan király hűségétől lángoló hazaszeretettől áthatott beszédet, nem csak az új tisztek, hanem a helyőrség jelenlevő tisztikara is mély megilletődéssel hallgatta a közönség soraiban pedig nem volt nehéz meglátni a mint a könyveket morzsolják . . .

Az ünnepség pont 9 órakor kezdődött, de az ünneplő közönség már jóval előbb eltozlat minden helyet a gyakorló téren.

A katonai méltóságok közül megjelentek: *Grünzweig* tábornok, *Braun* József honvédezedes *Kamenszky* őrnagy hadapródiskolai parancsnok és *Kozáry* Gyula hadapródiskolai egyházi tanár. A 3. sz. honvédegyalozred egy százada is kivonult a zászlóval *Neményi* honvédszázados parancsnoksága alatt és a III. osztályu növendékek *Kuba* századossal.

Midőn a 77 új tiszthelyettes — neveiket tegnap közöltük — ezredüknek új egyenruhájában a gyakorlóterén megjelent és kettős sorban feállottak, *Kamenszky* őrnagy iskola-parancsnok jelentkezett *Grünzweig* tábornoknak, ki parancsot adott az ünnepély megkezdéséhez. Az intézet egyik tanára ekkor felolvasta a honvédelmi miniszter azon rendeletét, melyben a 77 hadapródot tiszthelyettesekké nevezi ki. Ennek megtörténte után mondta el *Kozáry* Gyula, beszédét, melyet fentebb ismertettünk. A beszéd után az új tiszthelyettesek letették az esküt, mire *Kamenszky* őrnagy iskola-igazgató bucsuzott el az ifjaktól.

Délben 12 órakor az intézet éttermében ünnepi ebéd volt, melyen azonban csak az intézet tanári kara és az új tiszthelyettesek vettek részt.

A király születésnapja.

A magyar hivatalos lap, a »Budapesti Közlöny« a király születésnapjáról költői lendülettel megirt cikkben emlékezik meg. A nem hivatalos részben megjelent cikk ekként hangzik:

I. Ferenc József felséges urunk, királyunk s egyszersmint a legelső magyar ember: a mai mai napon tölti be történelmi eseményekben, valamint emberi megpróbáltatásokban gazdag életének hetvennyolcadik esztendejét.

Az isteni kegyelem a mulandóság idejéből

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A papagályok.

Irtá: Simonette Daminién.

Egy fekete és sötét háznak a félemeletén lakni, amelynek elhanyagolt lépcsőházában egész nap égnie kell a gáznak, még a mi napos, ragyogó országunkban is, — ez maga elég volt ahhoz, hogy csutnak mutassa *Rose Cagnol*.

Eppen úgy, minden bérlő ezen a hosszú széles utcán, amelyen egymást érték a fűsiketítőn csengető vonatok és a robogó kocsik, ahol mindenféle színű tengerészek és siető járókelők tarkatömege sürgött-forgott reggeltől késő estig, *Rose Cagnol* is kiadta a maga két szobácskáját.

Néha finom gépész uraknak, akik emlékeikkel diszitgették fel a kis szobákban a tükröt, a falakra pompás metszeteket aggattak, amelyekről tarka nők mosolyogtak le fekete fürteik alól; majd meg rikitó színű ruhákba bujtatott kedves teremteseknek, — akik a *Rose Cagnol* sötét kis szobáiban légi illatokat hagytak maguk után.

Ő maga pedig a konyhában lakott, amelynek nyitott ablakain keresztül a szomszéd piszkos udvaron visítózó gyerekek lármája hallatszott be és a vörös, meg zöld papagályok kiakasztott kalitkájukban himbálóztak és kézzelfogható módon bizonyították, hogy urnőjöknek tengerész a jegyese.

Rose Cagnol, ez a fonnyadt vén hölgy, örökké borzos szürke hajával, pongyolában és vörös papucokkal, mindennap átvitte hálóját a szomszéd mérszároshoz, bevásárolni és egy kicsit panaszkodni különböző lakóira.

Lassu léptekkel tért vissza, ügyet sem

vetve a négerekre, a hosszú gyékéayekkel, vagy felséges arab szövetekkel borított férfiakra, akik csapatosan ballagtak végig a szép utcán, egy pillantást sem vesztetett a fényes kirakatokra, a távoli kelet pompás, aranyozott, karcu vázaira, amelyek az utcát szegélyezték.

Ha néha mégis belépett valamelyikbe a legközelebbi boltok közül, amelyekben rendszeren az idegen sárga emberkék álldogáltak, csak azért tette, hogy lakóinak megvásárolja az elmaradhatatlan teát, nem mintha *China* tanyar és orrcsavaró büztét vágyott volna szivni.

Ha hazaérkezett homályos házába, befordult néha a kis udvarba, ahol a papagályok rikácsoltak, volt olyan is, amelyik barátságosan kiabált: »Megreggeliztél, *Cagnol?* *Cagnol!*« Így folyt ez napról-napra; megtette minden nap rendes útját, piros papucsi, bálója és vörös pongyolája éppen olyan elmaradhatatlan része volt az utca életének, mint a vonatok, a nyüzsgő emberáradat és a kocsik, meg a kínai boltok.

Rose Cagnol egy reggel majd elejtette hálóját bámulatában, amint észrevette, hogy egy férfi gyöngéden néz rá; horgonynyal diszített sapkát viselt, ami foglalkozását mutatta. Elkísértte *Rose Cagnol* egészen a piszokkal borított udvarba és míg a papagályok női hangon visítottak: »A szerelem hazug«, majd meg részeg ember hangján dörmögtek: »Mikor én bort ittam«, megmondta *Rose Cagnol*nak, hogy sohasem látott az övéhez fogható haját, sem olyan fekete szemet. Isten látja, hogy igazat beszél. — Ő *Konstantinápolyba* és a *Fekete-Tengeren* utazott most és egyedül, unatkozni jött ebbe a nagy városban.

Rose Cagnol azóta, hogy tengerész jegyese volt, minden ok nélkül sokat sóhajtozott, míg vörös pongyolájában a rendes reggeli kirándulásait végezte.

A tengerész minden szabad idejét nála töltötte el és fejében egyre ez a gondolat motoszkált: *Elveszi Rose Cagnol*; milyen pompásan fogja őt az italtól megóvni és milyen szépen rendben tartja majd az ő fehérenmüit és kék tengerész-ruháit.

Állhatatosan ostromolta emiatt *Rose Cagnol*, pedig az újabb kísérleteknek mindig sírás lett a vége, mert *Rose* mindig meghallgatta lakóinak sajnálkozását, meg a házmesterét és nem volt hajlandó a »szabadságát feláldozni« házasság kedvéért.

A tengerész pedig minden eszközt felhasználált. Egy este is, mikor ott ültek a piros abroszos asztal mellett és nem tudta hová tenni az otromba matröz-csizmáit, azt beszélte *Rose Cagnol*nak, hogy a féltékenységet felébredresse benne, hogy elvesz egy sztambuli zsidólányt, aki a kocsmában szokott táncolni és olyan szép, hogy *Rose* azt el sem tudja képzelni! — Ravaszul leste a szeme szögletéből, mit szól a kijeientésére *Rose*. És igazán elbámult, mikor látta, hogy egyszerűen vállat von. Mindössze annyit mondott, hogy ő utána majd kerül talán egy gépész, aki *China*ban szokott járni, igazán semmire sem vágyik úgy, mint arra. A tengerész nem értette az egész dolgot; könnyörögni kezdett: »De mondd, hát miért nem akarsz?«

— Te persze megházasonnál ezekkel a csizmákkal és ebben a ruhában! Nem akarom, hogy annyi pénzt adj ki ruhára, hogy aztán egyébben hijját érezzük.

Szó nélkül, mngsemmisülten hajtotta le a fejét a tengerész. Maga is szinte elmosolyodott, ha arra gondolt, hogy ebben a ruhában tartás az esküvőt, — *Rose Cagnol* pedig a papagályok notázására figyelt, amint kalitkájukban hintázva, torkuk szakadtából fujták: »Hazug szerelem, ne dobogj szivem! . . .«

a pátriárkáknak szánt részt juttatta neki, megáldván őt hosszú élettel, amely végességünk határai között messze túl van az átlagos emberöltőn.

Aki ezt megéri, hasonlatos a hegyormok felé haladóhoz, aki mögött az elmaradó tájék minden pillanattal messzebbre nyulik a végtelemben.

Ennek az egyre növekvő távolságnak változatos és mégis egybefolyó képét láthatja-e más olyan tisztán, mint aki az élet magaslatáról nézi? S egy ilyen tekintettől a múltba: nem kell-e megilletődnie annak, aki onnan felülről, ködmentes régiókból pillant vissza mindarra, amivel az élete valaha összefüggött?!

A magyar király, ime, mind feljebb jut azokra a távlatos magaslatokra, ahova láthatatlan, de annál biztosabb kézzel vezeti a legfelső Akarat. Akik mögötte és alatta vagyunk, a magyar nép milliói, növekvő kegyelettel adózunk nemcsak hetvennyolcesztendősi emberi pályafutásának, amelyben már maga a tiszteltreméltó öregség is meghat; hanem egyszerűsmind és főképpen annak a másik, még sokkalta nehezebb pályafutásának is, amely királyi kötelességek teljesítése révén jelent számára diadalt s dicsőséget.

Mindenképp ott látjuk a mi Legelsőnket azon a szédítően emelkedő uton, amely nemzeti történelmünk Pantheonjába visz. Mert ime, az agg apostol, akinek megszentelt fejét több mint negyven éve ékesíti Szent István koronája: nem hogy meggörnyedne ennek a kivételes jelentőségű koronának roppant eszményi sulya alatt; sőt példátlan akarattal és szívósággal végzi uralkodói nagy feladatait, amelyekre csak a kiválasztottak legjobbjai lehetnek méltóan hivatva.

Hű magyarjaitól érhetné-e nagyobb magasztalás, mint hogy rendületlen alkotmánytisztelete előtt hálásan meghajolván: nemzetünknek a magyar alkotmány sáncái közt erősítését, istenünk és a nemzet saját erején kívül, éppen Őtöle várjuk s reméljük a legnagyobb bizalommal?

Sorsunk minden hányattatása közt is vigasztaló megnyugvásunk, hogy királyunk egy a nemzetével. Akiket annyi szála fűz össze sok évtizedekre terjedő aggódásnak és reménykedésnek s akiket jobban rosszban oly elszakíthatatlan közösség hozott egymáshoz mindegyre közelebb: méltán is sóvárogthatják a teljes és állandó megértés örömet, ami a nemzetnek szebb jövőt s a nemzettel egyszivű királynak glóriás dicsőséget jelent.

Aldás a királyra, aki oly korban, amelyet minden emberi jogon a pihenés illetne: tovább viseli uralkodói gondjának tömegét s példátlan önfeláldozással végzi javunkra a vele járó munkát. Emészti testét-lelkét, az amugy is sokszorosán megsanyargatottat, amely fölött hetvennyolc év vihara zugott el. Csak az Isten tudja, minő nyomokat hagyhattak lelke titkos mélyén a zord megpróbáltatások. S ime, a nagy sebek nyomait mennyire elbirja takarni az az öreg, de csudálatosan ép test; — az ép léleknek ez a mulandóságában is meghatóan maradandó vára.

Isten ujját kell éreznünk abban, hogy olyan királyunk van, aki a szenvedésekben is sorsosunk. Akit a bibor semmitől sem kimélt meg, ami emberi gyötrődés. Mink, magyarok, a szentintén meggyötörtek, mély részvétünkkel megszentelt ragaszkodásunkat csak annál hitebben kínálhatjuk neki.

Kivált az ilyen alkalmakkor, aminő a mai. Az ő születése napja. Amelynek történelmi nagy értékét ezentul már csak növelni lehet, kevesbiteni nem.

Méltó, hogy az egész nemzet ünnepeljen ma a lelkében s kérje Istent: tartsa meg Első Ferenc József királyunk életét s erejét.

Látta ön már Nagyváradot nappal?

Egy kicsit különös kérdés, de joggal feltehetjük, mert ha látta is bizonyára nem olyan színben látta mint amilyen. Nem a külsőt az esőtől fényes aszfaltot vagy az aranyos palotákat látta-e, hanem az erkölcsi világot, amely tulajdonképpen alapja kellene, hogy legyen amának. Igen az erkölcsi világot, ami Nagyváradon már nagyon fővárosias szint kezd öltetni. Hogy mik az okai az erkölcselenség terjedésének, azt többé kevésbé mindenki tudja. Mindenesetre a legnagyobb ok az Istentől való eltávolodás, a nagy világ megváltó nemzetboldogító szociáldemokrácia eszméjének hirdetése volt, mely nálunk rosszul értelmezve a boldogítás helyett fegyver a nép kezében, amint önmaga ellen fordít.

A köznép az vakul hiszi az ujigéket és megy utána anélkül, hogy tudná annak nagy jelentőségét és anélkül, hogy arra elég érett volna. És ebben az éretlenségében úgy kezd berendezkedni, ahogy azok a fanatikus apostolok diktálják. Eme berendezkedés leghelytele. nebb alkalmazását látjuk a gyermeknevelésben. Nagy dolgok ezek, amikről eddig nem vett tudomást a hatóság, mert nem kísérte figyelemmel.

Ezuttal Nagyváradnak a réti város részéről van szó. Tudvalevőleg a szociáldemokrata pártnak legtekintélyesebb része itt lakik. Ezeknek az embereknek a gyermekeiről van szó. Hogy járnak-e iskolába vagy sem azt az utcáról nem lehet megállapítani, de ha járnak is azt csak azért teszik, mert a törvény kényszeríti erre őket. Ha járnak annál sulyosabb rájuk nézve és szüleikre.

Volt alkalmunk ott egy pár napot tartózkodni és megfigyelni az utcai életet, természetesen a gyermekek életét és ezek alapján írjuk eme sorokat.

Reggel még talán el sem megy a családapa munkába, már a gyermek az utcán van. Tíz, tizenkét éves gyermekek ezek. Összeverődnek nyolcan-tizen, aztán az övök az utca. Ez az összetartás néhány negyedóraig tart és akkor megkezdődik a házalás. A tíz-tizenkét éves fiugyermekek teljesen idegen udvarokba járnak be és ott itt le nem irható botrányos viselkedést tanusítanak. Játékokra csalogatják az udvarból még az intelligens családok leánygyermekait is és amit ezután művelnek, az az erkölcsi romlottság legalsóbb fokát jelenti már.

Az itt elmondottakra felhívjuk a rendőrség figyelmét, hogy gondoskodjék ezekről az utcai gyermekekről, mert hisz ez a züllés legszélsőbb határa, már pedig a belügyminiszter — úgy tudjuk, — hozott erre vonatkozólag rendeletet, melyek foganatosításával hasonló dolgok nem fordulhatnak elő.

És most térjünk át a Rákóczi-utra és az Uri-utcára. Ezek az utcák napok óta bizonyos emberek járkálnak. Senki sem tudja róluk, hogy kicsodák és mivel keresik kenyerüket? csak most itt vannak, sétálnak és a rendőrök nem veszik őket észre. Szelid kinézési sőt uri

formájú emberek ezek és nem is az a baj, hogy itt vannak és sétálnak, hanem nem egyebek, mint közönséges közveszélyes emberek, akik a legnyilvánosabb helyen, az utcán követik el erkölcsstelen merényleteiket.

Fiatalfiu- és leánygyermekeket szólítgatnak meg az utcán és ezeket csalogatják cukorral, pénzzel, kit hogyan tudnak. Vannak sokan, akiket már óva intettek az ilyenféle emberektől, ezek futva menekülnek tőle, azonban lehetnek olyanok, akiket sikerül megnyerniök. Többen panaszkodtak nekünk, olyanok, akiket sikerül megnyerniök. Többen panaszkodtak nekünk, olyanok, akik menekültek ezektől az emberektől, akiket ezek az aszaltkoptatók még elég vakmerők voltak üldözni.

Erre az esetre szintén felhívjuk a rendőrséget s elvárjuk, hogy éber figyelemmel lesz s kikutatja ezeket a közveszélyes embereket s meg fogják tisztítani tőlük a várost.

Krónika.

A szociálisták mindent elkövetnek, hogy a közvélemény haragját magukra vonják. Az ország bármelyik részében megjelenő ujságot ha a kezébe veszi az ember nem olvas egyebet, minthogy a szociálisták itt törtek be ennyi, ott annyi ablakot, másutt ennyi ember fejét és a legszelidebb fegyverük az, hogy lapjaikban mindenkit legazembereznek.

A nagy közönségnek az a kicsi része, mely hitelt előlegezett a minden földi jót ígérő agitátorok és azok ügyökeiknek régen megundorodott az utcabűsök kisdud játékaitól és távol tartja magát minden mozgalmaktól.

De nemcsak a közönség fordul el a szervezettektől, hanem magában a pártban is izzó a hangulat. A tagok unják a sok pártadót, mert meggyőződnek arról, hogy a nemzetközies révén semmit el nem érhetnek.

Megunták a szervezett munkások azt az indokolatlan fegyelmet is, amit szervezetben reájuk okrugálnak. Elő van írva, hova szabad husért menni, melyik korcsmába járhatnak, milyen ujságot olvashatnak.

Akkor kell sztrájkolni, mikor a pártvezetőség akarja és csak abban a városban vállalhat munkát a hol bojkott nincs.

Komandóra kell nekik emberfejeket és ablakokat beverni — és komandóra kell nekik a fogházban is sinylődni, azokért a cikkekért amelyeket az agitátorok megírnak.

Nem lesz csoda tehát ha igen rövid időn belül kiüt szociálistáéknél a belháboru, — de igenis csodálatra méltó, hogy idáig nem történt meg. **R.**

Dráma a szőlőhegyen.

Késő este, mikor már az emberek nyugalomra tértek, titokzatos és e pillanatig fel nem fedezett dráma megtörténtét jelentik telefonon;

A sötét ág felőli szőlőben a háza előtt ült Molnár Lajos szőlőbirtokos a házanépével. Egy ideig a megszokott csend uralkodott a környéken. A békét és pihenést nem zavarta egy ideig semmi.

Egyszerre azután heves szóváltás hangjait hallotta Molnár Lajos, mely mindig erősödött.

A szóváltás mindig erősebb lett, majd pedig egymásután öt revolverlövés dördült el. A lövések elhangzása után kinos »segítség« kiáltások és jajveszékelések voltak halhatók.

Egy pillanatra úgy látszott, hogy a lárma elül midőn egy állatias hang beleordított az éjszakába:

— *Meghalsz kutya!!*

Ezután ismét körülbelül öt, de már nem revolver, hanem fegyver lövést hallottak amely után hirtelen minden elcsendesült.

Hogy mi történt, gyilkosság — vagy annak kísérlete, rablógyilkosság — rablás, azt nem tudni. Bár Molnár Lajos azonnal telefonált a főkapitányságra és a lovasrendőrségre, mindez ideig (késő éjjeli órákban írjuk) egy fia rendőr sem jelentkezett.

Nem akarjuk a rendőrséget bántani indokolatlanul, de ez olyan botránys állapot, hogy szó nélkül hagyni nem lehet.

Három óra hossza előtt történtek a lövések, a rendőrségnek azonnal bejelentették és a rendőrségnek *semmi tudomása róla nincs.*

Szomorú közbiztonsági állapotok, a melyhez a nagyvárad közönséget nem szoktatta a rendőrség.

Nem tudjuk ugyan mivel fogja igazolni a rendőrség ezt az égbekiáltó hanyagságot, de minden esetre kíváncsiak vagyunk rá.

*

Közvetlen éjjél előtt értesültünk, hogy egy lovas rendőrkapitány vezénylete alatt, három lovasrendőr kiment a szőlőbe nyomozni a rejtélyes ügyben. Mindezt ideig jelentés nem érkezett.

UJDONSÁGOK.

* **Királyi kitüntetések a hadapródiskolában.** A király 78. születésnapja alkalmából a nagyvárad honvéd hadapródiskola tanári karának számos tagját érte kitüntetés. *Kamenszky* Rezső őrnagy iskolaparancsnok a katonai érdemkeresztet, *Kozári* Gyula egyházi tanár, a bölcséleti irodalom jeles művelője a *Ferenc József* rend lovagkeresztjét, dr. *Bodó* Pál ezredorvos és *Szűts* Géza százados kezelőtiszt a koronás arany érdemkeresztet kapták. Ő felsége legfelsőbb elismerésének kifejezése adatott tudni *Kermeszky* György és *Cavallár* Odön századosoknak. *Dániel* János intézeti szolgát pedig a koronás ezüst érdemkeresztrel tüntették ki.

* **Uj érdemrendek.** A hivatalos lap tegnapi számában királyi kéziratokat közöl. A király két új rendet alapít: A jubileumi keresztet, mely állami alkalmazottak kitűnő szolgálatait fogja jutalmazni és egy katonai jubileumi keresztet. Mindkét rendjel alapításának alkalmát a király osztrák császári uralkodásának 60-ik évfordulója.

* **A katonai kitüntetések.** Tegnapi számunkban megírtuk már, hogy a király a császár jubileum alkalmából a közös és honvéd tisztikarban igen sok egyént fog kitüntetni s már tegnapi számunkban hirt adtunk a házi- és honvéd tisztikarban történt kitüntetésekről. Ennek kiegészítéséül közöljük még az alábbiakat: A 4-ik számú honvédgyalogezrednél szolgáló érkesertű *Balogh* Barna százados a katonai érdemkeresztet kapta, ugyancsak *Kamenszky* Rezső a helybeli honvédhadapródiskola parancsooka, míg *Kozári* Gyula a hadapródiskola egyházi tanára a *Ferencz József* rend lovagkeresztjével tüntettetett ki, dr. *Bodó* Pál ezredorvos pedig a koronás arany érdemkeresztet. A legénységi állományból *Szabó* János főfegyvermestert az ezüst érdemkeresztet kapta, ugy-

szintén *Dániel* János hadapródiskolai szolga is. Itt említjük fel továbbá a nagyvárad helyőrségét közlő érdeklő hadnagyi kinevezéseket is. E szerint a helybeli háziezredhez *Dimiran* Spiridion, a Theresianum akadémia növendéke neveztetett ki, míg *Bartha* Lajos, a Ludovika növendéke a 4-ik honvéd gyalogezredhez. Az új hadnagykok október 1-én vonulnak be csapatsteikhez.

* **Munkáslakások a vármegyében.**

Szabó Károly szentpéterszegi (Biharmegye) lakos kérelmet intézett Biharvármegyéhez, hogy a vármegye állami támogatás mellett gazdasági munkáslakásokat építtessen. Bihar megye közgazdasági bizottsága a beadványt kiadta *Erős* Rezső közgazdasági előadónak, hogy tanulmányozza a kérdést. Bihar megye alispánja most felkérte *Erős* Rezső közgazdasági előadót, hogy szóbeli uton terjessze elő véleményes jelentését és pedig nem csak Szentpéterszegre vonatkozólag, hanem az egész Bihar megyére, mert azt óhajtaná, hogy a gazdasági munkáslakások kérdése az egész megyében egyszerre oldassék meg.

* **A Szent Istvánnapi munkaszünet.**

A küszöbön levő Szent Istvánnapi munkaszünetre vonatkozólag a következőket közöljük: Szent István napján a munkaszüneti törvény értelmében az alább felsoroltak kivételével valamennyi más üzlet és műhely, egész napon napon át zárva tartandó és pedig reggeli 6 óráig nyitva tarthatók: A napi élelmiszer körébe tartozó cikkek elárúsítása és házhoz szállításával foglalkozó üzletek (fűszer, hentes, mézáró, liszt és szatócs üzletek) honnét a jelzett záros határidőig házhoz is szállíthatók a cikkek. Déli 12 óráig végezhető az ipari munka a borbély és fodrász üzletekbe, valamint a kis iparnál rendelt sürgős javítási munkálatok végzése céljából. A pékiparnál a következő rendelkezés az irányadó: Pék sütemény és kenyér elárúsító üzletek egész nap nyitva tarthatók. A pékipari műhelyekben déli 12 óráig a magánosok által sütés céljából vitt tészta és húsfélék kisütése meg van engedve, ugyancsak a péksüteményeknek déli 10 óráig való kisütése és a pékműhelyekből való elárúsítása.

* **Cine mintye.** Kerpenyét községben tegnap borzalmas módon állott bosszút egy munkásemberen egyik társán *Styipe* Demeter kerpenyéti lakos tegnap délután két órakor együtt idogált a korcsmában *Jencs* Lippal. A csendes idogálást csakhamar szóváltás cserélte fel, mely a tettelegességig fajult. A két idogáló egyszerre öltre ment. A verekedés alatt *Styipe* többet kapott mint az ivócimborája s ez annyira felhőszította, hogy hazament s retentetes bosszút esküdtött társa ellen. A korcsmában *Styipe* eltávozása után csakhamar csend lett s *Jencs* is haza ment. Erre várt *Styipe* Demeter s mikor látta, hogy társa hazament, baltát vett magához és azzal annak lakására ment. *Jencs* *Styipe* megérkezésekor részeg volt s az ágyban feküdt. *Styipe* mikor megérkezett a baltát ruhája alá rejtette s bezárta maga után ajtót. Bent *Styipe* borzalmas módon végzett *Jencs*csel. A baltával ugyanis annak fejét csaknem teljesen szétverte. Tetteinek elkövetése után haza ment a gyilkos, azonban az utcán járó kelőknek feltűnt a véres balta és ennek nyomán bementek *Jencs*hez, akit halva találtak meg. Az esetről jelentést tettek a csendőrségnek, mely *Styipe*t letartóztatta.

* **Feljelentés a verekedő szociálisták ellen.** A vasárnap délután megzavart népgyűlés összehívói *Gáll* József, *Kiss* Gyula és *Vonc*

Miklós nagyvárad lakosok, földmunkások panaszt emeltek *Bernáth* József, dr. *Rozvány* Jenő, *Kappner* Ármán, *Sichermann* Mór, *Gelle* János, *Orbán* László és *Friedländer* János nagyvárad, valamint *Markó* Elek budapesti lakosok, ugyancsak az építő-, ács-, famunkás-, cipész-, szabó- és festő-szakcsoportok ellen a gyűlésnek tervező megszavarása, illetve magánosok elleni erőszak büntetése címén. Bűnvádi eljárás folyamatban.

* **A vácrétsági rablómerénylet.** *Kalló* Antal váci rendőrkapitány napok óta gyöngékedik és ennek a körülménynek tudható be, hogy a nyomozás lassabban haladt előre. Vácrétságon különben a tegnapi napon más irányban terelődött a nyomozás, mert egy eddig még nem gyanúsított ember megbízhatatlanságáról szerzett a rendőrség bizonyítékokat. A pestvidéki törvényszék *Aczél* vizsgálóbíró és *Bálint* ügyész a helyszínére utaztak, hogy a *Tesch*ben elfogottak arcképeit bemutassák *Grünnek* és *Mosernek*. A bemutatást eddig elnevezték, mert azt személyesen akarták végezni. Egyébként a vizsgálóbíró azt az értesítést kapta hogy az a pénz, melyet *Orlic* takarékbába tett és amelynek takarékkönyvét *Orlic*nál megtalálják, nem származhatik a vácrétsági rablómerényletből, miután jóval a merénylet napja előtt lett elhelyezve. Az *Orlic*nál talált pénzre vonatkozólag *Orlic* azt beszéli, hogy ezt Horvátországban szerezte a *Déda* melletti *Ratoznán*. Ugyanis itten egy alvállalkozó pénzt kapott, hogy fizesse ki a munkásokat, de nem fizetett, hanem a pénzt elcsikkasztotta és az erdőben *Orlic* látta ezt, kiásta a pénzt és elutazott. *Marovics* tudvalevőleg *Breznóbányán* június 28-án munkakönyvet váltott, olyan időben tehát, amikor nem lehetett *Breznóbányán*. A rendőrség most azt az embert keresi, aki *Marovics* részére a munkakönyvet kiállította. *Marovics*ra vonatkozólag a vizsgálóbíróhoz a *garamhidvégi* csendőrség táviratot intézett, a távirat fontos tartalmu és ennek alapján minden valószínűség szerint elfogják a negyedik tettest.

* **Előnyös tanítói (családfői) állás szervezése.** A nagyvárad iparostanulók Otthona egyelőre 40 tanuló részére f. évi okt. hó 15-én nyílik meg. A tanulók feletti közvetlen felügyeletet egy tanító (családfő) és neje gyakorolják, kik az Otthonban lakás és teljes ellátásban részesülnek. A család fő az állampénztárból rendszeres tanítói fizetést kap. A tanulók és személyzet élelmezése a család fő felügyelete alatt házi kezelés útján történik. Két cseléd tartására évi 720 kor., a család fő és személyzet élelmezésére 1825 kor. másárra 300 kor. van előirányozva. A család fő állást elnyerni óhajtó tanítók életkoruk, családi állapotuk, eddigi működésük jelzése mellett — *Szűts* Izsó iparisk. igazgatónál lehető sürgősen jelentkezhetnek, kénél a tanulók élelmezésére vonatkozó feltételek is megtudhatók.

* **Halálozás.** *Iványi* Lajosné szül. *Lőkősházy* Rozália, élete 41. évében elhunyt. Temetése ma, augusztus 19-én délután 3 órakor lesz az *Árvaház*-utca 5. sz. háztól.

* **A pálinkázás vége.** A pálinka ismét áldozatot követelt *Mérág* biharmegyei községben. *Isiók* *Kosztán* aluj *András* jómódu ottani gazdánál több mérági ember gabonát csépelet részért. A cséplés befejezte után megosztottak a részen, de fennmaradt még egy negyed véka g bona, amit nem tudtak elosztani. — Abban egyeztek meg, hogy egy negyedvéka gabonáért pálinkát hozatnak s azt közösen fogyasztják el. A pálinka azonban a fejükbe szállt s ismét hoztattak pálinkát s éjfélig ittak. *Ivás* közben *Istók* *Juon* összeveszett *Rossia* *Vas*salival, aki *Istókot* nyakon vágta. Ez annyira felhőszította a pálinkától különben is felhőszült *Istókot*, hogy haza

száadt baltáért s azzal úgy fejbe vágta Rossia, hogy a koponya fejét lecsapta a balta éle. — Rossia reggelre meghalt. A véres tett után Istók Juon hazafutott, majd kiszaladt a község határából s a kukoricásban bujdokolt. A csendesség az eldugott véreits ejszét megtalálta Rossia házánál, a gyilkost pedig elfogta a kukoricásban.

* **Megszökött gyermekek.** A nagyváradi állami gyermekmenhely két kiskorú fiút, név szerint Balázs Lajos és Bubineti N., 14 éves gyermekeket, kiket Budapesten, mint csavargókat, 4 társukkal egyetemben néhány nappal ezelőtt fogdosott össze a rendőrség, tegnap délután elhelyezte a Moskovits cipőgyárában tanoncnak. A gyerekek ma délben megszöktek s azóta hollétük ismeretlen. A nagyobb természetű Balázs Lajos polgári ruhában van, a nála valamivel kisebb Bubineti intézeti egyenruhában. (kék, fehér pettyes vászon ruha és szalmakalap) s az utóbbinak arcán sehhely van. A gyár vezetősége ez uton is kéri a nagyközséget, hogy az eltűnt gyermekekről, feltalálások esetén, hírt adni sziveskedjék.

* **Belefult a vizes gödörbe.** Sok zsenge élet áldozatul esett már annak, hogy a szülők őrizetlenül hagyják gyermekeiket. Igen sokszor a szülőket a szegénység kényszeríti arra, hogy gyermekeik felügyelet nélkül legyenek, mert a kenyérkeresettel vannak elfoglalva. Ferenczy József 2 éves gyermek Margitta község határában a Lapis-réten játszott több társával. Játsszal közben a kis Ferenc József beleesett egy vízzel telt agyaggödörbe s befult. Később a gyermeket anyja kereste, de már halva volt, mikor a gödörben rátalált.

* **Aki jegy nélkül utazik.** Tegnap este 10 óra tájt bekisérték az állomásról Thumezer József veseházi születésű 38 éves pincért, ki jegy nélkül utazott volna, ha meg nem csipik. Lezárattott.

* **Találtak** egy postatakarék (betéti könyvecskét). Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségen, I. e. 7. sz. szobában. — Egy erszényt pénzzel. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségen, I. e. 7. sz. szobában.

x **Az intelligencia találkozó helye** az Európa szálló árnyas, hűs kerthelyiségében, hol naponta változatos műsorral mozgókép-előadásokat rendeznek Pócsi Laci teljes zenekara közreműködésével.

* **A Pannonia-kávéházban** ma este *Köcsé Antal* teljes fővárosi zenekarával hangversenyt tart.

x **MOLNAR H.** Bémer-térl cukrászdájában állandóan 2-szer naponta friss Mignon kávéhoz való sütemények és thea-sütemény kapható. Telefon 395.

Ítélet idő a megyében.

Villámsújtott lelkész.

Kánikulában vagyunk, azonban ha a naptár nem mutatná ezt, mindenki októberben vagy jó november első felében gondolná magát. Hűvös, esős, ködös idő jár szóval őszi az idő és mégis ennek dacára olyan égi háborúk vannak, amilyenekre az utóbbi évtizedben nem volt példa. Így tegnap is óriási vihar száguldott keresztül a megyén, a nagy károkon kívül még emberéletben is tett kárt. A villám agyonütött egy lelkészt, akit utközben talált a vihar. Nagy légesés is volt, mely a szőlőben eddig meg nem állapítható károkat tett.

A tegnapi viharról tudósítónk a következőket jelentik:

Tegnap délben a szákai görög keleti lelkész *Fapp László* a mezőn járt kint egy

ökrös szekérrel. A mezőről hazatérőben nagy vihar tört ki s a lelkész nem tudott fedél alá meoekülni. A vihar folyton növekedett s a lelkész gyorsabb menetre ösztökélte az ökröket. Eközben lecsapott a villám s a lelkészt és a két ökröt agyonsújtotta. A vihar elmúltával a falubeliek megszenesedve találták meg a lelkészt az uton a két agyonsújtott ökrrel együtt.

A lelkész tragikus halála fölött az egész vidéken nagy részvét nyilvánul meg.

Margitai tudósítónk szintén nagy viharról számol be. Ott délután fél egy órakor az ég boltozatot sűrű barna felhők lepték el ettől s olyan sötétség lett, hogy lámpákat kellett gyújtani. A felhők tömörüléséből látni lehetett, hogy erős vihar van készülőben. A vihar csakhamar teljes erejével kitört.

A víz terhesfelhőkből egy órakor valóságos zuhatagban ömlött a víz. Az eső oly nagy sulyu volt, hogy egyes házak tetejét levitte. A község határában a szőlőskertekben még meg nem állapítható károkat okozott. Itt a szőlő tökékek tövére a földet úgy elmosta a víz, hogy azok terméssel megrakva most a földön fekszenek. A szőlős kertek felsőbb helyeiről nagy zuhogással vitte le a víz a földet az alsóbb fekvésű kertekbe.

Az óriási felhőszakadás okozta károk mellett igen nagy a jég által előidézett károk becs-összege is. Ugyanis a nagy felhőszakadást követően mintegy egy negyedórát tartó jég is volt.

Ez alatt az idő alatt oly nagy mennyiségű jég esett, hogy a földet három centiméter vastagon borította a jég. A jég a fáknak és a szőlőben óriási károkat okozott. A nagy víz *Margita* utcáin oly nagy erővel folyt, hogy az utca köveit felszedte s elsodorta.

A nagy vihar borzalmas voltát növelte a folytonos villámlás és dörgés, mely az egész vihar alatt tartott. A villám többször lecsapott. A községben egy Barna Sándor nevű ember istállójába ütött bele a villám, melytől az teljesen leégett. Az istállóban egy szamar volt, melyet a tűz alatt hiába igyekeztek kivonszolni nem bírták és így bent égett.

Margita községet nagyon érzékenyen érintette a tegnapi csapás. A szőlőtermés *Margita* vidékén igen szépeknek ígérkezett s most a vihar csaknem teljesen tönkre tette ezt.

Százezer korona fájdalomdíj a válásért.

Sokat beszélnek mostanában Arad városában egy százezer koronás perről, amelyet G. A. volt aradi hivatalnok indított a tőle különválva élő duggazdag neje ellen. A férj ezt a jókora összeget azért követelte, mert beleegyezett, hogy nejevel — hivatalos kifejezés szerint — a házassági életközösséget megszüntette. Az asszony a százezer koronáról hat havi lejáratral váltót adott, a lejáratkor azonban nem fizetett, mivel a férj pert indított neje ellen.

A házasság, amely körülbelül két évvel ezelőtt jött létre, nem volt boldog. A nő már másodszor kóstolt bele a házssélet örömeibe és első férjétől két felöltött gyermeke maradt, akik sehogy sem tudtak összeférni mostoha apjukkal. Az asszony is nagyot csalódott. Ugy vélte, hogy férjében gyengéd, figyelmes, szerető férfiura talál, aki amellet hűségesen fogja kezelni a nagykiterjedésű ingatlanokból álló családi vagyont. A férj azonban éppen nem felelt meg a várakozásoknak. Amint házassága révén jómódhoz jutott, otthagya hivatalát s feltűnően költekezett.

Emiatt eleinte apró surlódások, később azonban gyakori civakodási jelenetek játszódtak le a házastelek között. Az asszony egyre kérlelte férjét, hagyjon fel újabb életmódjával, de

hiába. Ekkor a gyermekek léptek közbe és elhatározták, hogy bármi áron is, de elválnak mostohaapjuktól, aki rövid idő alatt vagyona nagyrészét elköltötte.

Rábírták anyjukat, hogy hagyja ott férjét és gyermekeivel együtt Aradról költözzék ki a birtokra. Az asszony hajlandó is lett volna erre, a férj azonban kijelentette, hogy ő ilyen áldozatot rekompenzáció nélkül nem hozhat. A férj százezer koronát kért, hogy könnyebben elviselhesse a válás okozta csapást.

Az asszony a saját vagyonából nem tudta volna ezt a horribilis summát előteremteni, de gyermekei felajánlották, hogy készek az összeg felét apai örökségükből fedezni. A megállapodás így perfekt lett, csupán azt kötötték ki, hogy a fizetés 6 hónap mulva történjék. Addig százezer korona biztosítására az asszony váltót adott.

Ily módon a válás bíróság nélkül a legnagyobb csendben, — mondhatnók — egyetértésben megtörtént és az örökös szalmaözvegységre kárhozottatott férj nyugodtan élt a válópénzből, amelyet előlegként kapott. De telt, mult az idő és elérkezett a lejárat napja. A férj a fizetést, amely késett, sürgette, mire annak rendje-módja szerint a közjegyzőnél óvást vett fel és peresítette a váltót. Az ügy most az aradi törvényszék előtt fekszik.

TÁVIRATOK.

IX. Pyusz boldoggá avatása.

Róma, aug. 18. Kezdetét vette IX. Pyusz pápá boldoggá avatása. A boldoggá avatásra vonatkozólag Ő szentsége X. Piusz a mult évben rendeletet adott ki, hogy dicső emlékü utódjának életadatait gyűjtsék össze s azt hozzá terjesszék fel. Az összegyűjtése meg is kezdődött. Ez ideig rengeteg sok adat jött össze s megkezdődött a boldoggá avatás-

Schönaich báró lett.

Bécs, aug. 18. A Wiener Zeitung jelenti: A király augusztus 12-iki kéziratával Schönaich Ferenc tábornagy, közös hadügyminiszternek a bárói méltóságot adományozta.

Zavarok Portugáliában.

Berlin, aug. 18. Portugáliában ismét zavaros hangulat uralkodik. Külsőleg ugyan csendes minden, alattomban azonban készülődnek. A kormányellenes hangulat a katonaság minden nemében uralkodik.

A német katonai léghajó.

Berlin, augusztus 18. A reggeli lapok jelentése szerint az új katonai kormányozható léghajó, miután majdnem két óráig tartó délutáni próbautja kielégítően sikerült, este 10 óra felé éjjeli utra szállt fel. A léghajót Sperling őrnagy vezette. Kivüle Gross őrnagy, Basenach főmérnök és egy gépmester vettek részt. A tegeli lögyakorlótéreu 100—100 méternyi távol-

ságban jelzőkészülékek vannak felállítva, hogy azonnal közöljék a léghajó esetleges visszatérését.

A springfieldi néger-üldözés.

London, augusztus 18. Newyorkból jelentik: Springfield utcáit 5500 katona őrzi. Több, mint hétszáz fehéret letartóztattak. Külsőleg látszólag helyreállt a nyugalom, de a nyugodt felszín alatt világosan fel lehet ismerni az izzó fajgyűlölet tüneteit. A kormányzó szigorú megbüntetését követeli mindazoknak, kik a zavargásokban résztvettek.

Az új török főkonzul Budapesten.

Budapest, aug. 19. Faud Hikmet bég, az ujonnan kinevezett budapesti török főkonzul, tegnap este ideérkezett, hogy a főkonzulátus vezetését átvegye. Fogadására a pályaudvaron megjelent Simon effendi alkonzul, a hivatal eddigi vezetője és Engel Nándor titkár.

Az oroszországi kolera.

Pétervár, augusztus 18. A kirgizek vidékéről újabb pestis esetet jelentenek. Szerdán Asztrakon kormányzóságban 21 kolera megbetegedés fordult elő, ezek közül 18 meghalt. Szaratov kormányzóágban 23 koleramegbetegedés volt, ezek közül tizenöt meghalt. A Don vidékéről is több koleramegbetegedést jelentenek egy halálessel.

Friedberg bankár ügye.

Berlin, augusztus 18. Friedberg bankár ügyében befejezték a vizsgálatot. A tárgyalást szeptemberben fogják megtartani. Friedbergnek, aki beteg, megengedték, hogy addig Berlinből egészségének a helyreállítása végett hegyvidékre utazhasson.

NYILTTÉR.

NÉMET NYELVBEN

elméletileg és gyakorlatilag
teljes kiképzés nyerhető.

Cím: a kiadóhivatalban.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, aug. 18.		
Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt.	— — —	10.38
Rozs okt.	— — —	8.96
Zab májusra	— — —	—
Zab okt.	— — —	7.04
Tengeri máj. 1908.	— — —	6.85
Tengeri jul.	— — —	6.69

Ertéktözsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, aug. 18.

Osztrák hitelrészvény	— — —	631.25
Magyar hitelrészvény	— — —	748.—
Leszámitoló bank	— — —	743.75
Rimamurányi	— — —	561.50
Osztrák m. államvasuti részv.	— — —	692.25
Közuti vasut	— — —	552.—
Városi villamos vasut	— — —	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1908. aug. 18.

Magyar arany járadék 4 száz.	— — —	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	— — —	93.25
Magyar koronajáradék	— — —	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	— — —	93.50
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	— — —	94.50
Magyar nyeremény sorsjegy kölesön	— — —	186.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön	— — —	145.—
Osztrák járadék papírban	— — —	97.25
Osztrák járadék ezüstben	— — —	99.—
Osztrák járadék aranyban	— — —	116.50
Osztrák korona járadék	— — —	97.50
1860. osztr. államsorsjegyek	— — —	150.25
Osztrák magyar bankrészvény	— — —	1730.—
Magyar hitelbank-részvény	— — —	748.—
Osztrák hitelbank-részvény	— — —	631.50
Magyar hitelrészvény	— — —	689.50
London vista	— — —	240.—
Páris vista	— — —	95.50
20 márkás arany	— — —	23.51
20 frankos (Napoleon)der	— — —	19.09
Német birodalmi márka	— — —	117.62

Hetivásár. A tegnapi nagyváradai hetivásár szokatlanul élénk forgalmu volt. Különösen az állatvásár volt igen sikeres. Ugyanis a felhajtott 1241 darab szarvasmarha közül 801 drb elkelt. A várakozáson felül levő jó vásár főoka abban rejlik, hogy a szarvasmarha ára jelenleg nagyon alacsony s a nagy kínálat mellett nagy a vételkedv.

REGÉNYCSARNOK.

A P É N Z.

Írta: C. V.

(Folytatás.)

9

— De . . .
— Semmi del — kiált fel Dávid ingerületen, ha kételkedsz, kísérsd meg zsufoolt tárcával oldaladon árverezni, vehetsz, kétségkívül, vásárolhatsz, mert hisz nyilvános árverés! De ha megvetted a fejsze nyelét, a fejszét fizetted meg. Megértettél, ugy hiszem s most térjünk a dologra:

— A mit Léni az éjjel közölt, aranyat ér; barátnője Fanni mindent elő fog készíteni, beadja a komondornak a farkasgombát, megjelöli azt a fiókot, amelyben a pénzt tartják, szerdán a lakó nem hál otthon, te betörsz s kényelmesen mindent kifordíthatsz.

A két gonosztevő a betörés részletei felől akart értekezni, midőn éles fütty hangza ki-vülről.

Dávid fölkel gyorsan.

— Mi baj? — kérdé a másik.

— Áron füttyje, bizonynyal valami sürgős hirt hozott.

Néhány perc múlva egy kondor haju, vézna ember mászott be a kriptá nyitján.

— Mi újság? — kérdé Dávid.

Ez kérdező tekintetet fűggesztett megszólítójára; óvatosságból, mintha az iránt akart volna tisztába jönni, ha beszélhet-e Jankó jelenlétében.

Dávid nyugtatólag intett.

— Holnap szerda s ti holnap akartok rabolni a majorban?

— Honnan tudja ezt? — kérdé meglepetve Jankó.

— Mi egymásnak minden dolgát tudni szoktuk s ennek köszönhetitek most mind a ketten, hogy nagy veszélytől mentettelek meg, mert —

— Mert?! — szakítá félbe kíváncsian Dávid.

— Mert a rendőr, ki a majorok közt kémsemlére lesz kiküldve, nem más, mint Andor.

— Ama pelyhes szakállu fiatalember, kit tegnap a Bumstiban láttunk?

— Ugyanaz, ki nemcsak meglátja ezer lépésnyi távolságról hányat mutat az óra, hanem belát szived mélyébe s fölfedezi gonosz szándékaidat.

— Hallottam, hogy szemes gyerek . . .

— Mi tévők legyünk? — kérdező gondolkozó arccal Dávid.

— Hadd a magyart beszéldi, hadd tanácsoljon ő, ha »bochem« (okos) jegyzé meg Áron.

Jankó vonogatta a vállát s egyebet bizony nem tudott kitalálni a szemesség ellen, mint-hogy az illetőt fültövön, ütök, ugy, hogy azonnal összeroskad.

— Erre a legrosszabb esetben is ráérünk.

— Erre mindig marad még idő s nézetem szerint legcélszerűbb volna Goldsteinnal beszélni . . .

— Tehát Goldstein is tudja? — kérdi Jankó báméskodva, miután e nevet még soha nem hallá.

— Doktornak csak tudnia kell, — jegyzé meg Áron rejtélyes cézzal.

— Igen is, kurálatnunk kell a fiatal rendőrt, meglehet, sok időbe kerül s meglehet hosszas kura lesz, de jobb biztosan haladni. — Jerünk! Még csak egyet kérdek: tudja-e Bogya Andor, hogy hol lesz őrhelye?

— Csak holnap adják tudtára.

— Az illető maga sem tudja még s ők már eleve értesültek . . .

— Bizony élelmes emberek társaságába keveredtem! — gondolá Jankó.

A három tolvaj rendre kimászott az ajtónyíláson s elhagyták a temetőt.

VIII.

A doktor ur.

A magyar betyár dicséretére legyen mondva, még nem áll azon a színvonalon, mint a fővárosi zsebmetszőknek egy része s ha mégis felakasztják, ama meggyőződésben mulhat ki a világból, hogy százszorta nagyobb gazembereket nem kötöttek föl.

Dávid egyedül ment Goldsteinhoz.

Sajátságos ember volt ez a doktor és egészen sajátos elvek szerint kezelte névleg, de csak névleg mások pénzeit; s ez által kettős hasznot huzott: a hajhász jutalékát s a tőkepénzes uszora-kamatjait; s minthogy a hajhász az uszorást soha meg nem szalta, sem az uszorás a hajhászt, egy testben lélekben békecségesen megfértek s gyarapodtak.

Pénzt azonban csak kiskorúaknak kölcsönze, de önkényt érthetőleg csak ugy, ha a váltóra azt irták, hogy nagykorúak.

S ez eljárásnak megvolt ismét az az előnye, hogy fenytörvényességgel ijeszthette adósait, ha azok teljes kort érve, fizetni vonakodnának s meglágyíthatta még az atya szivét is s a bányát, a nagybányát és nagynémet: hogy pellengére tenni ne engedjék fiok, illetőleg öccsük, unokaöccsük nevét,

Goldstein azzal tartott, hogy könnyebb három szeretettel érdeklődő szivtől valamit kicsikarni, mint egy konok adóstól, ha még oly nagykoru volna is.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.

Fülöp István Európa szállodája.

Nagyvárad legkellemesebb látogatott, szórakozó helye. Most nyílt meg az Európa remek herthelyisége. Kiváló egészséges hegyi levegő. Villamos megállóhely. Telefon. Naponta pompás cigányzene. A vendéglős saját tevékenységű, kiváló boraival, finom Dreher sörrrel szolgál a közönségnek. Elsőrendű konyha. A szoba árak igen mérsékeltek. Az előkelően berendezett szállodát és a gyönyörű kerthelyiséget ajánljuk a közönség figyelmébe.

M. kir. államvasutak igazgatóság.

194401—1908. sz.

Pályázati hirdetmény.

(Talpfa jelzőszegek szállítása.)

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1909., illetőleg 1909—1911. években talpfa jelzőszegek szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az egy koronás okmánybélleggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1908. évi szeptember hó 11-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, VI., Andrássy-ut 73. sz., I., 43. a.) benyújtandók, vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag évi értékének 5 százaléka legkésőbb 1908. évi szeptember hó 10-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál leteteendő.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291—1896. sz. általános anyagszállítási feltételek és a szegek, szegecsek stb. szállítására vonatkozó 77557—1892. sz. különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módokat az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (VI., Andrássy-ut 73., II. emelet, 40. a.) díjtalanul megszerezhető.

A szállítandó talpfa jelzőszegek mennyisége a felhívás mellékletét képező ajánlati úrlapon van feltüntetve.

Ezen ajánlati úrlap is az ajánlatot tenni szándékozóknak, a fenntnevezett anyag- és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánságára postán megküldetik.

Budapest, 1908. augusztus hóban.

Az igazgatóság.

Magyar királyi államvasutak.

189780—908. számhoz.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a magyar királyi államvasutak összes vonalain az 1909. és illetve az 1910. és 1911. évben szükséges, évenként mintegy 1.618.000 drb. Grover-féle csavar biztosító gyűrű szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A különleges feltételeket tartalmazó ajánlati úrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező részletes módokat tartalmazó ajánlati felhívás az alulírt igazgatóság »Anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál« (Budapest VI. Andrássy-ut 73. sz., II. em. 40. ajtó sz.) díjtalanul kapható.

A szabályszerűen kiállított egy koronás m. kir. okmánybélleggel ellátott ajánlatok, a 60 filléres bélyeggel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt lepecsételve, legkésőbb 1908. évi szeptember hó 12-ének déli 12 órájáig a fentemlített szakosztályánál benyújtandók, vagy pedig posta útján oda küldendők és a boríték ezzel a külcimmal látandó el: »Ajánlat 189780—908 számhoz.

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó biztosító gyűrűk értékének 50 százaléka, legkésőbb 1908. évi szeptember hó 11-ének déli 12 órájáig a magyar királyi államvasutak központi főpénztáránál (Budapest, VI., Andrássy ut 75. sz. földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyújtott, valamint olyan ajánlatok, melyek nem az előírt módon tételnek, vagy a melyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújthatnak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Az igazgatóság.

Wallerstein

Fülöp Fiai cég

:: Bémer-tér, Pannonia mellett ::

a bekövetkezett
:: holt idényre ::

a rőfös áruk árait
tetemesen leszál-
litotta.

Közgazdasági Bank Részvénytársaság Nagyváradon.

Belépési felhívás.

A Közgazdasági Bank Részvénytársaság (Teleky-utca 10) üzlet helyiségében 1 koronás szövetkezetet alakít.

»Közgazdasági Koronás Takarékok és Hitel szövetkezet« címmel, október hó 1-től kezdődő 3 évi időtartamra.

A beiratások üzletrészenként 20 filléres beiratási díj lefizetése mellett a Közgazdasági Bank részvénytársaság (Teleky-u. 10) üzlethelyiségében és a körözött aláírási ivateken eszközölhetők.

A heti egykoronás üzletrészek beszédését minden helybeli szövetkezeti-taglakására küldött óvadékkal bíró pénzbeszedő, szolgálja eszközli. A vidéki szövetkezeti tagok befizetéseiket a postatakarék pénztár útján portó mentesen teljesíthetik.

Nagyvárad, 1908. augusztus 18-án.

Közgazdasági Bank R.-T.

M. kir. államvasutak üzletvezetőség Kolozsvárt

24759—1908. III. sz.

Pályázat.

A magyar királyi államvasutak Brassó állomásán berendezett vendéglői üzlet 1909. évi január hó 1-től számított 5 (öt) évre bérbeadandó lévén, annak bérbeadása iránt ezennel pályázatot hirdetünk.

Felhívjuk ennélfogva mindazokat, kik nevezett állomási vendéglőt bérbevenni óhajtják, hogy a szabályszerűen felbélyegzett és bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat legkésőbb 1908. évi szeptember hó 7-én déli 12 óráig külön lepecsételt és »Ajánlat a Brassó állomási vendéglő bérletére« megjelöléssel ellátott borítékban a magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége általános osztályához (titkárság) címezve küldjék be.

Ajánlattevő köteles a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1908. évi szeptember hó 5-ig bánatpénz fejében 400 koronát készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebb, utolsó és a névértékét meg nem haladó napi árfolyam szerint számítottatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem igényelhető.

Az ajánlatban a letétel megtörténteire hivatkozás teendő, de a letétről nyert elismervény nem melléklendő.

Az üzletvezetőség fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül, függetlenül a felajánlott összeg magasságától belátásához képest szabadon választhasson.

A fenti feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatokat, továbbá oly ajánlatokat, melyek táviratilag tételtek s végre olyanokat, melyekre az előírt bánatpénzt az ajánlattevő nem tette le, figyelembe venni nem fogjuk.

Ezen vendéglőre vonatkozó részletes feltételek a magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége III. osztályában tudhatók meg (üzletvezetőségi épület II. emelet, 32. ajtó) a melyekre nézve e helyen is megjegyeztetik, hogy bérlő a III. osztályú ét- és egyúttal váróteremnek fűtésére és világítására szükséges anyagokat fele részben díjtalanul kapja.

Végül megegyezzük, hogy a vendéglőhöz az üzleti helyiségeken kívül a bérlő céljaira szolgáló és a felvételi épület emeletén lévő három szobából és mellékhelyiségekből álló magán lakás is tartozik.

Kelt Kolozsvár, 1908. augusztus hó 13-án.

Az üzletvezetőség.

M. kir. államvasutak üzletvezetőség Kolozsvárt.

26637—II. 1908. sz.

Versenyárgyalási hirdetés.

A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a magyar királyi államvasutak Nagyvárad állomásán létesítendő laktanya épület munkáinak előállítására céljából szükséges összes munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az ajánlati minta, az esetleg elrendelendő munkák egységárjegyzéke és a szerződés tervezete, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége pályafentartási és építési osztályánál (Pocskay-tér 4. sz., II. emelet, 52. ajtó sz.) valamint a nagyváradi osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlati feltételekhez szükséges nyomtatványok díjtalanul megszerezhetők.

Az ajánlatot, valamint a hozzátartozó mellékleteket szabályszerű okmánybélyeggel kell ellátni, az ajánlatot és mellékleteit két tanu előttemezése mellett alá kell írni és az ajánlatot a mellékleteivel pecséttel ellátott fonállal kell összefűzni.

A szabályszerűen kiállított ajánlatot és mellékleteit pecséttel lezárt sértetlen borítékban kell elhelyezni és legkésőbb 1908. augusztus hó 25-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének titkárságánál közvetlenül benyújtani, vagy posta útján beküldeni.

Az ajánlat borítékát következő felirással kell ellátni:

Ajánlat a 26637—1908. II. számú versenyárgyalási hirdetésben kiírt munkálatokra.

Ajánlattevő köteles bánatpénz gyanánt az általa ajánlott végösszeg 5 százalékát készpénzben vagy biztosítékképpen értékpapirokban hivatkozással a jelen hirdetés számára legkésőbb az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1908. évi augusztus hó 24-én délután 1 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének gyűjtőpénztárába (Pocskay-tér 4. sz., földszint) letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatban nem csatolandó. Az értékpapirokat a budapesti áru- és értéktőzsdán legutóbb jegyzett, de névértékét meg nem haladó árfolyam szerint számítjuk.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és az összes munkákra tett ajánlatokat fogunk tárgyalás alá venni.

Bánatpénz nélkül vagy elkésve benyújtott, valamint az olyan ajánlatokat, melyeket nem az előírt módon tesznek, vagy a melyből valamely melléklet hiányzik, nem vesszük figyelembe.

A beérkezett ajánlatokat 1908. évi augusztus hó 25-én déli 12 órakor fogjuk felbontani, a mikor az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az ajánlatok felett 1908. évi szeptember hó 10-én történik döntés és ajánlattevők ajánlataikkal ezen időpontig kötelezettségben maradnak.

Olyan ajánlattevők, kik a szobán forgó ipari munkálat teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak kötelesek ajánlatukban ily ipari képesítéssel bíró megbízottat megnevezni.

Az ajánlattevők, vagy megbízottjának ipari képesítésére és a cég bejegyzésére vonatkozó adatok az ajánlatokban feleltetendők és igazolandók.

Azon ajánlattevők, kik a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségével ez ideig üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg elötte ismeretlen, tartoznak szállítói képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, a melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Alólírott üzletvezetőség fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlati árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Az üzletvezetőség.

„Iskolai”

beiratások alkalmával a szülők b. figyelmét felhívja czipő szükségleteinek beszerzésére a . . .

„MOSKOVITS” czipőgyár.

Nagyvárad Kossuth L.-u

:: 5. gyár épület ::

Lakások.

Pável-utca 27. szám alatt újonnan épülő házban több lakás november elsejétől kibérelhető. A lakások fürdő-, elő- és cselédszobával és egyéb mellékhelyiségekkel vannak ellátva.

Bővebbet a házmesternél.

A nagypiaci 60 sz. házban

1-2 szobás lakás

mellék helyiségekkel
:: együtt kiadó. ::

Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál
Kossuth-utca.

Allami felügyelet alatt álló nagyváradi középiskolai internátus.

Gimnáziumi, reáliskolai, felső kereskedelmi és polgári iskolai tanulók részére. Egyenkénti tanítás nevelő-tanárok vezetése és ellenőrzése mellett. Szigorú correpetálás és naponkénti kihallgatás a feladott leckékből.

Növendékek javító és különbözeti vizsgákra előkészítetnek.

Az ellátás, tan- és nevelés díja egy tanévre 700 korona.

Az intézet a város legegészségesebb helyén tekszik, közel a tanintézetekhez. — Bő tájékoztatást kívánatra küld az intézet tulajdonosa és igazgatója, kivel Értekezhetni lehet naponként 9—12-ig Nagyvárad, Tisza Kálmán-tér 9. sz. alatt.

DÉNES PAL

intézet-tulajdonos és igazgató.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy a Bazár-épületben a színházzal szemben egy a modern világnak megfelelő

fehérenemű varrodát,
himző és előnyomdát

melyben mindentféle fehéreneműt legjobb kivitelben és legjutányosabban készítünk. Megrendelések teljes menyasszonyi kelenygyekre elfogadtatnak. Állandó raktár a legújabb kész és kezdett kézi munkából. Szives pártfogásért esedeznek

Kronemer Testvérek.

Varró és himző leányok jó fizetéssel ugyanott felvétetnek. — Tanuló leányok felvétetnek

UJ!!

UJ!!

SZEPESY ANDOR

angol uri-szabó szalonja megnyílt

Raktáron vannak a legdivatosabb szövetek. Kívánatra a mintákkal házhoz megyek.

Kolozsvári-utca

Templom tér.

A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR JELZÁLOGKÖLCSÖNEI.

A Nagyszebeni Általános Takarékpénztár (Nagyszében) ad félévi tőkét és kamatokat magukban foglaló egyenlő részletekben teljesen törleszhető jelzálogkölcsonöket és pedig 10, 15, 18, 23, 25, 27½, 32, 35, 40, 41, 44 ½ 50 évi törlesztésre.

Kölcsonkérvényeket elfogad: BREITENSTEIN és FRIEDLÄNDER Teleky-utca 40. sz. ki egy-szersmind bővebb felvilágosítást is nyujt.

170